

Approaching Perfection

בג א ויהיו חיי שנה מאה שנה ושבע שנים שני חיי שרה :

1 Ariel Chumash

RASHI

ויהיו חי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע [1]
 And the life of Sarah was a
 hundred years and twenty years and
 seven years.^{1*} The word "year" was
 written with each separate sum — to tell
 you that each one must be expounded
 individually. At the age of a hundred,
 she was as one of twenty with respect to sin — just as at twenty, she was without
 sin, for she was not liable for punishment, so, too, when she was a hundred, she
 was without sin. And at the age of twenty, she was as beautiful as at seven.
 שני חי שרה The years of Sarah's life. They were all equally good.²

3

1. The Midrash understands the word ימי as meaning "years." The word תחמים is used like תחמים (Shemot 26:24), "coupled, parallel to each other," to indicate that the years are equal to one another (R. David Luria).

5 Sidor Mussar - R. Shmelovitz

To understand the importance of the meaning of the word נָקָם let us examine the portion of נִצָּא which deals with Yaakov's travails and difficulties in exile. The entire portion of נִצָּא does not contain any פְּתוּחוֹת וְסוּמוֹת, blank spaces between sections which serve to denote the end of a topic and whose purpose is לְהַבְחִין בֵּין פְּרָשָׁה לְפָרָשָׁה, to allow contemplation between sections about what one previously learned.

6 To understand the reason for the way in which **אֵלֶיךָ** is written, let us examine a Midrash which interprets the prophet's words as a criticism of our father Yaakov.

מטעמים לא אמר יעקב אבינו דבר של בטלה אלא כן. אמר
הקדוש ברוך הוא אני עוסק להמליך את בנו במצרים והוא אומר

למה הבעתם לך הדין ולמה תאמר יעקב... נסתרה דרכי
מך. (בראשית רבה צ"ג ע"ב מתנות כהונה).

Why do you say, O Yaakov, "... my way is hidden from God?" (Yeshayahu 40:28). Yaakov never said an idle word save on this occasion. The Holy One, Blessed is He, said, "I am busy crowning your son [Yosef] king and you complain that I am treating you badly?" Thus it says, "Why do you say, Yaakov, my way is hidden from God?" (Bereishis Rabbah 91:13, according to the text of the Matnos Kehunah).

HAZAL

[1] At the age of a hundred she was as one of twenty. "And the life of Sarah was a hundred years." "The Lord knows the days of the unblemished (ימי תמימים); and their inheritance will be forever" (Teh. 37:18). Just as they are unblemished, so their years are unblemished.¹ At the age of twenty, she was as beautiful as at seven. At the age of a hundred she was as one of twenty with respect to sin.²

(BR 58:1)

4 צר חכמה ומוסר - חק - מר קנה

כלל גדול צריך לידע, שהאדם הגדול כלו מקשה אחת הוא. אין בו אברים בודדים, ולא זמנים נפרדים מיום הולדו עד רגע האחרון. כל ימי חיינו מתחברים ומדובקים עד לאחת. וכמו שבגוף האדם אין בו חלקים נפרדים, כלו מכונה אחת, כל אבר ואבר שבו משמש בשביל כל האברים עוד יותר ממה שהוא משמש בשביל עצמו, מה לנו יותר מלב האדם. שרובו ככולו משמש הוא בשביל כל האברים יותר מאשר לעצמו. — כן הוא ברוחניות האדם. אין בכל האדם הגדול שום ענין רחני גדול וקטן שיהי' ענין בחד לעצמו. אין לך מעשה ופעולה, ואף מחשבה כל דהו, שפעולתה ורשמיה לא תתפשט בכל האדם, ולא עוד אלא שהרבה יותר ממה שכל ענין וענין משמש בשביל עצמו. משמש הוא בעיקר בשביל העתיד, בשביל הפעולות והמחשבות העתידות לבא. כל רגע ורגע יותר ממה שהיא בשביל עצמה, בשביל ההוה, היא בשביל העתיד. באופן שנמצא כי העתיד יונק כל חיותו מקעבר, שנה זו משנה שעברה, המחר מה'היום', ימי הקונה מימי הנעורים, ואיכ' על האדם להשקיף על כל מעשה ופעולה שלו, בכל שנה ושנה, בכל רגע ורגע, שיתאים כל ההוה שלו כלפי העתיד הצריך לצמוח ולגדל מההתח.

7

Yaakov was criticized for looking at the details and particular events, while ignoring the total picture. If one looks at particulars, one gets a distorted view of how things really are. Yaakov suffers when looking at Yosef's disappearance itself; but it is the beginning of Yosef's monarchy when looked at in context of subsequent events.

This then is the reason that there are no מִתְחַלְחֵלִים in כְּתוּבָה, because it is the beginning of the history of the children of Israel and as such one should not and may not contemplate any part of Israel's history separately. Israel's history, of which כְּתוּבָה is the beginning, can be understood only as a whole, not each event by itself.

6

8

11

12 מכרז ח"מ-5 500/1000 1000/1000

15 ע'מחזי. ניסן - ת' אפריל - קצת / קב'.

98/99 28-11-2014 14

[illegible]

16 המש"א חז"ל בק' כבח כ' לחסא, ובח כ' כבח ד' ליופי. שני חיי שרה — וכל אדם הוא עולם בפני עצמו, אינדיבידואלי, ותעודתו בחיים לפי נשמתו וסגולתו ולא להיות מלאכותי ולהמיר חייו בחי אחרים. המש"א שני חיי שרה, שכל שעשתה בחייה היו חיי שרה, ועליה ועל כוונתה אמר הכ' ידע ה' מי תמימים ונתתם לעולם תהי'.

In our Midrashic literature — and Rashi quotes this* — we are informed that Abraham was "tafel" or subordinate to Sarah in prophecy. The "N'tziv", in his commentary on the Torah,⁵ suggests that what our teachers meant was that while Abraham was certainly the prophet *par excellence*, and Sarah could hardly compare with him in that area, in the domain of "*Ruah HaKodesh*" Sarah excelled. This requires some explanation.

Prophecy, by definition, relates to the future; and prophecy waits upon Divine communication. Maimonides insists* that while moral, ethical and intellectual perfection are required for prophecy, given these perfections one still depends upon the will of G-d for the exercise of prophetic wisdom. On the other hand, "*Ruah Hakodesh*" is related to the present. It implies a special sensitivity to the present, a special understanding of events which occur. This sensitivity does not necessarily require Divine communication. A person dedicated to G-d, behaving with kindness and imbued with a consciousness of G-d, sees in life the unfolding of G-d's will and interprets existence in Divine terms.

20 ידקל אקל טז-רז בישא-זא קכ

מסופר על עיר שבית הקברות שלה היה מלא מצבות, שגיל הנפטרים אשר היה חקוק על המצבות היה נמוך מאד. על מצבה אחת היה חקוק נפטר בן עשרים שנה וחמשים יום. על אחרת היה חקוק נפטר בן שלושים שנה ועשרה ימים וכן הלאה. כל מי שנכנס אל בית הקברות היה משתומם לפרש הדבר. מדוע נפטרים כאן בני אדם צעירים? ההסבר שניתן לכך היה: במקום זה נוהגים לציין את מדת האריכות ימים של הנפטרים, ומחשבים רק את הימים הארוכים המנוצלים. ואם יעשה כל אדם חשבון נפשו יראה שגם הוא ייחשב לפי חשבון זה כילד קטן, שהרי ימים רבים עוברים עליו בלי שנוצלו כהוגן.

22 זא-תורה-ה יחאס-ק-קכ

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. שני חיי שרה (כג, א). ובמדרש (בר"ר נח, א) יודע ה' ימי תמימים (תהלים לו, יח) זו שרה שהיתה תמימה במעשיה. הנה לנו מזה כי יש ענין של תמימות במעשים; לעשות מעשה חמים באין כל מום, שלם בכל אבריו וחלקיו וחלקי חלקיו. פרטיו ופרטי פרטיו עד סוף כל אביוותו, שלם מכל צדדיו.

המתבונן יראה שכל הפרשה של הכנסת אורחים של אברהם אבינו ע"ה, מ"ורא" עד ו"אברהם הולך צמם לשלח", כל הפרטים שספרה התורה, כולם יחד מעשה אחד הם, מעשה הטבה של אברהם אבינו, כל הדברים הרבים שעשה, האחד מכריח את רעהו, חפצו להיטיב חייב את כולם, כי האם לא יקרא אותם "אדוני", אלא הוא עצמו יהיה האדון?!! האם יקח בשר כחוש ויאמר שדי להם זה?!! האם לא ימהר לעשותו?!! ועוד כדומה וכדומה פרטים אשר החפץ להיטיב הכריח עליהם, כל הפרטים יצאו מסוד הענין של עשיית מעשה שלם, כי כשחסר פרט כל שהוא לא היה "אין תמימות", כי אם נגזר, והתמימים האלה כל מעשיהם היו תמימים — "תמימים במעשיהם".

23 "יפה שיחתו של עבדי אבות לפני הקב"ה מתורתו של בנים" (בר"ר ס, יא), כל הפרשה של אליעזר עבד אברהם, מ"ויקח העבד עשרה גמלים" עד "ויקח העבד את רבקה וילך", כל ה"לא אוכל עד אם דברתי דבר", כל הפרטים מעשה אחד הוא, מעשה שליחות נאמנה של העבד, ובהיותו תמים במעשיו, בידעו כל הענין של עשיית מעשה חם ושלם, הנה נקודה זו של תמימות חייבה אותו בכל פרטיו ודקדוקיו של המעשה.

24 רבקה אמנו זכתה לבנין הכלל ישראל, ולכל האחרית. הנה כל הפרשה מ"ותאמר שרה אדוני", "ותשקה", "ותאמר גם לגמליך אשאב", כולם מעשה אחד היה, מעשה חסד כתיקונו, וכל הפרטים באו מ"תמימה במעשיה", כדי שהמעשה יהיה שלם צריכה היתה לעשות כל מה שעשתה, ולו גרעה אחת פרט כל שהוא מכל המעשה הזה, הנה ודאי מה רבו היו מעשיה, אבל לא היה זה מעשה "חם" ו"שלם", וזה אשר מספרת לנו התורה כי היו "תמימים במעשיהם", ומה כל הזכות שזכו — ונחלתם לעולם תהיה.

cated that she lived 127 years. Rather, Rashi says, it is to be understood in a qualitative sense. "They [all her years, at seven, at twenty, at a hundred] were equally good," *kulan shavin l'tovah*. What kind of person was this regal woman, and what constituted the uniqueness of her personality?

Rashi is suggesting that the three divisions of life—childhood, youth, and adulthood—need not be mutually exclusive. One can retain the positive strengths of past stages even as we progress in life. The charismatic covenantal personality—indeed, this is the mark of true greatness—is able to absorb and to experience the qualities of three periods simultaneously.

The child is endowed with a capacity of an all-absorbing faith and trustfulness; youth bursts with zealousness, idealism, and optimism; the adult, mellowed with years, has the benefit of accumulated knowledge and dispassionate judgment. Each age is physically and psychologically attuned to particular emphases, but the superior individual can retain and harmonize the positive strengths of all three periods during his entire lifetime.

Sarah was such a person, "the goodness of her life was equally distributed," *kulan shavin l'tovah*. She was at the same time a child in her total faith, youthful in her exuberant idealism and an adult in the maturity of her judgment. This was the tribute Abraham bestowed on Sarah.

19 אור ג'לחא-רז ע'לחא-טא-זא

ה) ואברהם זקן כל ימים, וכמד יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהי', כי אברהם אבינו כל עם כל ימיו, שבחמח אלל כל חם אשר חי למשל ע' שנה, אין לו כל השנים, שאין לו רק אותן השנים אשר כהם פעל למען בוראו, ואותן השנים יש להם קיום לעולם, אבל שאר השנים הם "ימינו כלל עובר", ואין להם שום קיום, ואלל אברהם כתיב כל ימים שכל עם כל ימיו, שלא היה חסר כהם אף רגע, וזה ימי תמימים, שהיו ימיו תמימים בלי חסרון ופגם, ולכן ונחלתם לעולם תהי', יש להם קיום לעולם. וכן מצינו צמד אלל מערר המכפלה

21 זא-טא-ק-קכ

ואברהם זקן בא בימים וה' ברכ את אברהם בכל. איתא בספ"ק עבודת ישראל (אבות פ"ד ר"ה ר"מ אומר), כי כל יהודי יש לו חלק בתורה מלידתו, ובכל יום ויום מאיר לו ניצוצ מואתו חלק התורה השייך לו לפי מה שצריך לתקן באותו היום. ובכל יום הוא ענין שונה מיום אחר. וכתב, שבגלל כן ראוי ליהנדי להנהיג שלא יעבור עליו אף יום אחד לבטלה, שלא יחשוב שידחה לימים אחרים את מה שעליו לתקן, כי מה שלא יתקן היום הר"ז מעוות לא יוכל לתקן. וכן איתא ביסוה"ע בשם האר"י הק' (ח"ד, א, ב), שכל יום ויום שעה ושעה, אינו דומה אחת לחברתה מיום בריאת העולם והלאה, וכן אינו דומה אדם לאדם מיום בריאת אדם והלאה, ואין אדם אחד יכול לתקן מה שחברו מתקן, והיינו שלכל יום יש יעוד ותפקיד מיוחד וכן לכל אדם. ועפ"ז מפרש מאמר הלל ואם לא עכשיו אימתי, כיון שכל יום הוא יחידה בפנ"ע, ומה שעליו לתקן ביום זה לא יוכל לתקן ביום אחר. ובספ"ק הדושה

Sforino explains that even though there are blemishes that actually increase the strength and value of an animal, they nevertheless render the animal unfit for sacrifice. Throughout the Torah we find completion and wholeness taking precedence over quantity. Thus a whole roll takes precedence over a much larger portion of a loaf of bread, in the recitation of *hamotzi*.

From this we learn that our *avodah* is measured not by quantity, but by how close it comes to perfection. Since Hashem is the ultimate perfection, our goal must be to also achieve the greatest measure of perfection possible for a human being, for we are exhorted to emulate Him and "to be complete with Hashem." Only by being as close to perfect as possible can we hope to have a relationship with Hashem.

The *Kohen* is Hashem's representative and the one most directly involved in His most exalted service. He must reflect *shleimus*, perfection, and therefore physical imperfections render a *Kohen* unfit for service in the Sanctuary.

26

Chazal tell us (*Berachos 5b*) that whether one does more or less is insignificant. What one actually accomplishes in this world is in the hands of Hashem. The main consideration is that one direct and concentrate his heart towards heaven. What we can control is the intensity of our desire and purity of our effort in the quest for perfection.

30

Ibid. pgs 159/160

The attribute of *emes* is personified by Yaakov. For this reason Satan chose to wrestle with Yaakov and not with Yitzchak or Avraham. Avraham personified *chesed* (kindness) and Yitzchak personified *avodah* (service to Hashem). Satan knew that as long as *emes* was not firmly established in the world, he could live with *chesed* and *avodah*. Without *emes*, *chesed* can be distorted into sexual immorality and *avodah* into idolatry. Once *emes* is firmly established, however, then *chesed* is true *chesed* and *avodah* is true *avodah*. The Telzer Rosh HaYeshivah, Rabbi Chaim Mordechai Katz, zt"l, explained the words of Chazal, "The study of Torah is equal [literally opposite] all of them," as follows: To be sure that our *mitzvos* are truly *mitzvos*, they must be placed opposite Torah learning, i.e., appraised in light of the *emes* of Torah, lest they be corrupted into distortions of *chesed* or *avodah*.

31

We live in the period of *ikvesa d'meshicha*, the last stage of exile, about which Chazal say, "Truth will be missing." The *Yerushalmi* says that when people lie, nature follows suit. Clouds form, and it appears that rain will fall, but no rain falls. Today a person can arise in the morning and dress in imitation cotton clothing, put on imitation leather shoes, sit on an imitation wooden chair, eat a breakfast of imitation egg with imitation meat, salted with a salt substitute and washed down with fruit juice that contains no fruit. We live in a period where truth is lacking — hence the proliferation of synthetics and imitation, even in nature itself.

27

R' Yitzchak said: "The Torah teaches us that when a person does a *mitzvah*, he should do so with a complete and happy heart. Had Reuven known that the Torah would record that he attempted to save Yosef from his brothers, he would have put him on his shoulders and run with him home. And if Aharon had known that the Torah would record that he would be happy when he met Moshe Rabbeinu after [Moshe] was chosen to be the Redeemer, he would have come with drums and cymbals. And if Boaz had known that the *Megillah* would record that he gave Ruth some parched grain to eat, he would have given her a royal banquet" (*Yalkut Shimoni Rus* 604).

28

In each instance cited by the *Midrash*, there was doubt as to what the proper conduct really was. Reuven was unsure if saving Yosef was proper after the brothers judged him a threat to their existence. If Moshe questioned his own suitability to be the Redeemer, Aharon likewise had the right to have reservations concerning his brother's appointment. And similarly, Boaz had grounds for doubts about the convert Ruth, not knowing her sincerity and character.

Hence they acted without the complete and happy heart that could have made their *mitzvos* perfect, and this blemish was reflected in the outcome of their actions. Yosef was sold into slavery; the mission to Pharaoh met with initial failure (see *Haamek Davar*, *Shemos* 3:18); and David's lineage was impugned.

29 תורה - פרק י"ב

היסוד הוא, כי המעין אשר ממנו נובע הענין של תמימים במעשיהם, הוא מדת האמת. והוא אשר מזכיר כמה פעמים, "חסדו ואמתו מעם אדוני", אם ישכם עושים חסד ואמת את אדוני, כי מדת החסד אינה מחייבת תמימות, שלמות, — חסד הוא כמה שהוא, אם מעט אם הרבה, אבל מדת האמת היא מחייבת כל ענין התמימות, להוציא מעשה בכל תיקונו ושלמותו, לעדד המעשה שיהיה שלם בכל צדדיו, אמת אינה סובלת מעשים קטועים, פגומים פה ושם, — חותמו של הקב"ה אמת (שבת נה), ומהו בא כי "הצור תמים פעלו" (דברים לב), כשמעשיו של אדם יוצאים תמימים, מתוקנים בכל צדדיהם, סימן הוא כי מ"אמת" הם באים, ואם להיפך, כשאנו רואים שמעשיו אין להם שום תמימות, באחד חסרה, התחללה, השני לא בא לתכליתו, השלישי נשאר באמצעו, בכל צדדיהם יוצאים תולים חוסים ופתילים לאין מספר, הרי זה סימן על השקר שלנו, ובשקר אין כלל כל ענין התמימות והשלמות.

32

It is no wonder, then, that the *Shelah HaKadosh* emphasizes that success in child raising and education must be founded on the attribute of truth. One must strive to inculcate in every Jewish child an unswerving respect for the truth, which will create a foundation for proper conduct in all other areas.

33- Pinks. Apt - ch. 4:21

RABBI ELAZAR HA-KAPAR SAYS, רבי אלעזר הקפ"ר אומר הקנאה
'ENVY, LUST AND DESIRE FOR הַקְנָא וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם
HONOR DRIVE A MAN OUT OF THE מִן הָעוֹלָם:
WORLD.'

As long as Sarah was alive, notes Rashi, a lamp was lit from one Sabbath eve to the next; the benediction was made over the dough (which she kneaded); and a cloud hovered over the tent. When she died this all ceased, but when Rivkah came everything began once again.

These three hallmarks of Sarah's tent correspond to the three main duties of the Jewish wife: to light Sabbath lights (הדלקה), to separate hallah from the dough, which assures a blessing from above (חלה), and to observe the laws of purity of conjugal life (טהרה). They draw the presence and protection of the Divine Majesty which hovers invisibly over the home as in a column of "cloud over the tent."

and all your deeds should be done to honor God. In the fifth chapter of the שמונה פרקים, Eight Chapters, the Rambam states that a person's talent and energy, should be devoted to serving God. As an illustration, he states that the purpose of eating, sleeping, walking and resting should be to maintain one's good health and not for the sake of self-indulgence. This does not imply merely health for health's sake. The *raison d'être* of good health is to enable a person to acquire wisdom and virtue in order to perfect the soul (Rambam).

גאון זו שאינה נותנת להימסר אל הקב"ה, היא שמפסידה את מצוות הבית. אשר יסוד קדושתן נמצא בהימסרות ובהתייחדות אמיתית זה לזה. עד ששם האיש נקרא על האשה, והיא יוצאת מעצמותה הפרטית, והופכת להיות "אשתו כגופו". וכן האיש מייחד את חייו אל אשת בריתו ומתקשר אליה לנצח. וזה כדוגמת קשר ישראל עם הקב"ה הבנוי על הימסרות והתייחדות אל הקב"ה, וברית עולם מן הש"ת לישראל.

יצא דע"ז השואף לשלמות עצמית בגאון, ודוחה את השלמות שבהימסרות אליו ית', עומד ומעבד בפני קשר הנישואין, שכל עיקרו המסירות שבין האיש והאשה, להתאחד בבחינת "אשתו כגופו".

The letters of the word בית itself hint to its function. Bais (ב) represents *binah*, understanding — understanding of what to let in and what to keep outside. Yud (י) is a letter of holiness, but it also represents the unity of all the separate integers that unite to form one unit of ten. The י represents the holiness that pervades the home when all of the individuals unite in service of Hashem with a common goal. And finally, the ך is a sign — a sign to the outside world of the Jewish home's influence on the entire world.

The Talmud teaches that two ministering angels — one good and one evil — escort a person home from the synagogue on the eve of the Sabbath. If a Jew arrives home and finds a kindled lamp, a set table, and a made bed, the good angel says, 'May it be [God's] will that it

also be so next Sabbath.' The evil angel is compelled to answer, 'Amen.' But if not — then the evil angel says, 'May it be [God's] will that it also be so next Sabbath.' The good angel is compelled to answer, 'Amen' (Shabbos 119b).

באשר נזכה להתרומם ולהגיע להכרה שה' ברא את העולם, ובריאה זו היא תמידית, הכל בידי הקב"ה, ועלינו לקיים רק גזירת השתדלות, אי"כ יודע הוא בלב שקט כי עשה במשך ששת ימים את כל המוטל עליו, ממילא תבוא התוצאה — שלא ירהר אחר מלאכה. כבר לא יחשוב: "מה יהיה?" "מה תהייה התוצאות?" וכי, כי כיון שכל התוצאות הן בידי ה' ממילא אין לי מה להוסיף ולחשוב עליהן. אי"כ איפוא, "כאילו כל מלאכתך עשויה" אין זו אשליה עצמית כאילו עשה את כל המלאכה, אלא היא מדרגה של אמונה ובטחון שסמוך ובטוח על הקב"ה שיחולל את התוצאות.

מעתה נבין, זוהי היצירה של מנוחת השבת: הסיפוק והשלמה הבאים מהרגשת השלימות — שעשה את ההשתדלות הנכונה המוטלת עליו, ומעתה בוטח בה' שידאג לכל ענייניו. ע"י קדושת השבת — עם הנשמה היתירה שהיא תוספת השפעה של קדושה — אפשר להתרומם להכרה זו של "באה שבת באה מנוחה".

36 השקפה זו אנו שואבים משבת, אכן פירוחה צריכים להתפרס על פני כל ימות השבוע. ההכרה שרוכשים בשבת עליה להתפשט לימות החול, כבר בשבת

בשבת אפשר להגיע למדרגה של "ראוי" — לראות את המתנה של שבת, וגם השפעת הקדושה והרוחניות שיכול לרכוש בשבת. אכן שני תנאים יש בזה: "שבו איש תחתיו, אל יצא איש ממקומו ביום השביעי".

"שבו איש תחתיו" — כל אחד ישב במקומו וישמח בחלקו שקיבל מאת הקב"ה, חזקת שלימות המנוחה בשבת שאינו מוטרד בענין העוה"ז כמו תמיד: "חזקת לוקח את חלקי...", "אני חייב לחסוף ממנו...", כי בשבת הוא מתלמד שה' מאת הקב"ה, הן התפקיד והן הכלים, והוא הנותן לכל אדם את כל התורה, לפי התפקיד לו יועד בעולם. מה שיש לזולתו מיעד אך ורק עבורו, ולכן יתייחס אני צריך לקבל חלק זה, היה הקב"ה "דואג" לתת זאת לי.

הכבוד על להיות מידה מנוגת, כאשר האדם עומד בתוקף על כך, שיכבדו אותו על מעלותיו. כאמור למעלה, אין שום אדם בעולם, שידע בדיוק מהו תוך-תוכה של שליחותו בעולמו, והאם שליחות זו שלו חשובה יותר מהשליחות אשר הוטלה על חברו (אני בריה וחברי בריה, אחד המרבה ואחד הממעיט), כי קדושתו של האישיות אינה נמדדת לפי שיעור ההישגים, כי אם לפי שיעור המאמצים ומסירות הנפש הכרוכים

אולם מאידך גיסא, כאשר הכבוד מתחבר אל מה שמשמטע מתוך השורש האטימולוגי "כבד" — "ואכבדה בפרעה ובכל חילוי", כאשר רגש השליחות של נשיאה בעול כבד, של היות האדם-השליח מלא ושופע כיסופים, אהבה ונאמנות למשרו נהדר ונאצל — הרי אז זו מידה אלוקית.

בתב הרמב"ן שהאבות טוד ה' היה עלי אהלם. והמשכן שצוה ה' לישראל לעשותו בשביל יושבתי בתוכם. הוא היה דוגמה לאהל האבות הקדושים. וכן מצונו במשכן ה' שהיו בו אותם הסימנים שבאהל שרה:

- 4 גר המערבי היה דולק בנס שמטט היה מדליק ובו היה כסיוס:
- 5 כלם הפנים שהיה מונח בהיכל משבת לשבת. הם היה ביום הלכחו כביכ
- 6 שנאפה והטעם בהיכל קימא דוגמת הרוחה שהיה הלחם נאכל ברוחה
- 7 ובעונתו: —
- 8 ונשתלחה הברכה בלחם הפנים והיו אוכלים ממנו כהני המשמר כלם ושבעו: —
- 9 יזענו ה' על המשכן יוסם וגר — הכל כבאהל שרה.

ש"כ כולם היו שני ימי שרה ששרה תחיתה כל אותן השנים בשרשה שכל ימי השנים הללו היו בבחינת החיים והטוב להקרא להם אור יום שיקבלו שפע אורה ושמחה בכל יום פעין ברכותיו ויהיו יודעים את ה' כאדם התי כי מתמלאים מחסד ואור שמו ית', וע"כ סמכו חז"ל לזה הפסוק ידע ה' ימי תמימים כלומר ימי תמימים חמה יודעים את ה' כי מקבלים אור ה' אליהם חמה בבחינת חיים ומכירים את מי שאמר הית העולם וגם ידע ה' ימי תמימים שכל ימיהם